

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

පාතභේවාහැට ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ගිණුම සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172(1) උප වගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට පාතභේවාහැට ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්‍රාව්‍යතාවයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීති, රීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳව වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ)(iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ)(iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2014 වර්ෂයේ සිට 2016 වර්ෂය දක්වා කාලයට අදාළ ප්‍රතිපූර්ණය කළ නොහැකි රු.150,000 ක ණයගැති ශේෂ 03 ක් තව දුරටත් ණය ගැතියන් යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	එක් ශේෂයක් කපා හැරීමටත් අනෙකුත් ශේෂ අයකර ගැනීමටත් කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් ගැලපීම් කළ යුතුය.

1.6.2 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ගිණුම් විෂයයන් 03 ක ශේෂයන් උපයෝගී ලේඛනවල දැක්වෙන ශේෂයන් සමඟ සැසඳීමේදී රු.280,599 ක වෙනසක් පැවතුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි කරන බව.	ගිණුම් ශේෂ අදාළ උපයෝගී ලේඛනවල දැක්වෙන ශේෂ සමඟ සසඳා නිවැරදි කළ යුතුය.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන එකතුව රු.30,104,082 ක ණයගැති ශේෂ 02 ට හා වත්කම් ශේෂ 03 ට අදාළ උප ලේඛන, ලේඛන, ලිපිගොනු, නිත්‍යානුකූල ලියවිලි හා භෞතික පැවැත්ම පිළිබඳ තොරතුරු ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස සත්‍යාපනය කිරීමට නොහැකි විය.	උපලේඛන සකස්කර ගන්නා බව හා අයිතිය තහවුරු කර ගන්නා බව.	නිවැරදිව උපලේඛන හා වෙනත් ලේඛන හඳුනාගෙන අයිතිය තහවුරු කර ගත යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
(අ) 1946 අංක 30 දරන වරිපනම් හා තක්සේරු ආඥා පනත	20 වගන්තිය	දේපල තක්සේරු කිරීම වසර 05 කට වරක් සිදු කළ යුතු වුවද, 2009 වර්ෂයේ සිදුකළ තක්සේරු වාර්තාව අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ද වරිපනම් බදු අයකර තිබුණි.	ඉදිරියේදී තක්සේරු කරන බව.	කාලීනව දේපල තක්සේරු කර වරිපනම් අයකළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි	මු. රෙ. 571 (3)	2012 සිට 2022 දක්වා කාල පරිච්ඡේදය තුළ කාලය ඉකුත් වූ රු.3,454,950 ක විවිධ තැන්පත් 80 ක් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	නිරවුල් අවශ්‍ය කිරීමට සිදුකරන බව.	කාලය ඉකුත් වූ තැන්පත් නිරවුල් කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.44,933,042 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.51,610,991 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2024				2023			
	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i) වරිපනම් හා බදු	4,021,024	4,294,081	5,273,747	3,038,380	4,019,720	4,521,852	5,255,705	4,018,046
(ii) කුලී	9,150,000	12,401,842	11,555,539	2,156,008	8,660,000	7,948,494	7,980,473	1,309,705
(iii) බලපත්‍ර ගාස්තු	2,780,500	3,989,883	4,053,583	5,284,650	2,500,365	4,069,082	4,275,632	5,348,350
(iv) වෙනත් ආදායම්	53,456,750	54,685,013	101,929,581	92,786,311	65,247,567	79,298,006	28,901,580	140,030,879
එකතුව	69,408,274	75,370,819	122,812,450	103,265,349	80,427,652	95,837,434	46,413,390	150,706,980

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
(අ) වරිපනම් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට හිඟ වරිපනම් ශේෂය රු.2,475,006 ක් විය. ඉන් ඒකකයක වරිපනම් හිඟය රු.10,000 ඉක්මවූ දේපල 42 කින් එකතුව රු.1,024,378 ක හිඟ ශේෂයක් විය.	අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.		හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගත යුතුය.
(ආ) අක්කර බදු 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 134 (3) දරන වගන්තිය අනුව කටයුතු කර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට රු.563,375 ක හිඟ අක්කර බදු ශේෂයක් අයකර නොතිබුණි.	වතු හිමියන් දැනුවත් කර ඇති බව.		හිඟ අක්කර බදු කඩිනමින් අයකර ගත යුතුය.
(ඇ) කඩ කුලී සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට හිඟ කඩ කුලී රු.2,156,008 ක් පැවති අතර ඉන් 2014 සිට 2024 වර්ෂය දක්වා කාලයට අදාළ හිඟ කඩ කුලී රු.963,188 විය.	නඩු පවරා අයකර ගන්නා බව.		නීත්‍යානුකූලව කටයුතු කර හිඟ කඩ කුලී අයකර ගත යුතුය.

(ඇ) වෙනත් ආදායම්

(i) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට හිඟ ජල ගාස්තු ශේෂය රු.19,967,252 ක් වූ අතර, ඒ තුළ එක් පාරිභෝගිකයකුගෙන් රු.10,000 ඉක්මවූ ජල පාරිභෝගිකයින් 672 දෙනෙකුගෙන් රු.11,704,913 ක ශේෂයක් ද විය.	හිඟ අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	හිඟ ජල ගාස්තු කඩිනමින් අයකළ යුතුය.
(ii) මුද්‍රිත කඩේ ජල ව්‍යාපෘතිය 2012 වර්ෂයේ ජල සම්පාදන මණ්ඩලයට පවරා දී ඇතත් රු.822,572 ක හිඟ ජල ගාස්තු අයකර ගැනීමට හෝ පවරා දීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	කපා හැරීමට ආණ්ඩුකාරවර වෙත යොමු කර ඇත.	හිඟ ජල ගාස්තු සම්බන්ධයෙන් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ගයක් කඩිනමින් ගත යුතුය.

(ඉ) උසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු

පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් සහ අනෙකුත් බලධාරීන්ගෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතුව තිබුණු උසාවි දඩ රු.930,331 හා මුද්දර ගාස්තු රු.71,023,337 ක් විය.	අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	හිඟ ආදායම් අයකර ගත යුතුය.
--	-----------------------------------	----------------------------------

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 පනතින් පවරා ඇති කාර්යයන් ඉටු කිරීම

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විහරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව අනාවරණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	2020 සැප්තැම්බර් 28 දිනැති අංක 2020/06 දරන පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව අතිරික්ත මුදල් ආදායම් උත්පාදනය කළ හැකි ව්‍යාපෘතිවල හා දේපල සංවර්ධනය සඳහා යොදවා ගැනීමකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට එකතුව රු.77,310,591 ක ස්ථාවර තැන්පත්වල ආයෝජනය කර තිබූ අතර ජංගම ගිණුමේ රු.80,277,541 ක් නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.	ඉදිරියේදී සංවර්ධනයට යොදන බව.	අතිරික්ත මුදල් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයට යොදවාගත යුතුය.

(ආ)	2017 වර්ෂයේදී සභාබල ප්‍රාදේශයේ ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 09 ක් ආවරණය වන පරිදි රු. මිලියන 70.39 ක ඇස්තමේන්තුවක් මත වැඩ ආරම්භ කළ අංකෙලිපිටිය මොරගොල්ල ජල ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු. මිලියන 51.16 ක් වැය කර 2018 වර්ෂයේ සිට අතරමඟ නවතා දමා තිබුණි. නිමකල වටිනාකමින් රු.මිලියන 19.2 ක් තවදුරටත් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ගෙවීමට තිබුණි. සභා බල ප්‍රදේශයේ උග්‍ර පානීය ජල හිඟයක් පවතින අතර මහ ජනතාව දැඩි දුෂ්කරතාවයන්ට පත්ව තිබුණි. එසේ වුවද අදාළ ව්‍යාපෘතිය නැවත ආරම්භ කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර දැනට වැය කර තිබූ රු. මිලියන 51.16 නිෂ්කාර්ය වී තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා මිලදී ගෙන තිබුණු රු.3,582,000 ක් වටිනා ජල මෝටර් 4 ක් ද නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.	ප්‍රතිපාදන නොමැති වීම හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිය නතර වී ඇති බව.	කඩිනමින් ප්‍රතිපාදන සපයාගෙන ව්‍යාපෘතිය ඉදිකර ජනතාවට පානීය ජලය ලබා දිය යුතුය.
-----	---	---	---

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සභාබල ප්‍රදේශය තුළ ක්‍රියාත්මක වන ජල ව්‍යාපෘති 09 කට අදාළ ජල පාරිභෝගිකයින් 4196 ක් පමණ සිටියද ඉන් පාරිභෝගිකයින් 3558 දෙනෙකුට ජල මනු සවිකර නොතිබුණි.	වසර 05 ක් තුළ ජල මනු සවිකරන බව.	ජල මනු සවිකර ගාස්තු අයකළ යුතුය.
(ආ) 1993 නොවැම්බර් 18 දිනැති නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී සභාපතිගේ සැලසුම් චක්‍රලේඛ අංක 15 ප්‍රකාරව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් විමසා අදාළ මුදල් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයට යොදවාගත යුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට පැවති රු.9,568,407 ක නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී ආයෝජන ගිණුමේ මුදල් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා යොදවා ගෙන නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී සංවර්ධනයට යොදවා ගන්නා බව.	අරමුදල ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයට යොදවාගත යුතුය.

(ඇ) සභාවේ වරිපනම් ලේඛන අනුව ගුරුදෙණිය පාර දකුණේ ඉඩම් ලෙස සඳහන්ව ඇති ඒකක 39 කින් වාර්ෂිකව ඉඩම් සඳහා වරිපනම් ගාස්තුවක් අයකළද සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් 29 දින සිදුකළ භෞතික පරීක්ෂාවට අනුව එම ඉඩම්වල ගොඩනැගිලි ඉදිකර තිබුණු අතර එම ගොඩනැගිලි තක්සේරු කර වරිපනම් අය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. එසේම එම අනවසර ඉදිකිරීම් සම්බන්ධව අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	ගැටළුව නිරාකරණය කර අදාළ ගාස්තු අයකර ගන්නා බව.	අනවසර සම්බන්ධයෙන් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගෙන දේපළ තක්සේරු කර වරිපනම් අය කළ යුතුය.
---	--	---

(ඈ) සභාව සතු දෙල්තොට පල්ලේගම නිදහස් ක්‍රීඩා පිටිය භූමිය තුළ ඉදිකර තිබූ පෙර පාසල් ගොඩනැගිල්ල 1998 වර්ෂයේ සිට ස්වේච්ඡා පෙර පාසලක් ලෙස සභාවේ ලියාපදිංචි වී තිබූ අතර 2005 වර්ෂයේ සිට මෙම ගොඩනැගිල්ල බාහිර පාර්ශවයක් විසින් ගිවිසුම්ගත වීමකින් තොරව හා කුලී ගෙවීමකින් තොරව පෙර පාසලක් පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි. එසේ වුවද මේ සම්බන්ධව සභාව කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.	පළාත් පාලන කොමසාරිස්වරයා ගේ උපදෙස් අනුව කටයුතු කරන බව.	රජයේ දේපළ විධිමත් පරිදි බදු දිය යුතුය.
---	---	---

3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
සභාව පරිහරණය කරන වටිනාකම හඳුනා නොගත් ඉඩම් කැබලි 10 ක අයිතිය පවරා ගෙන නොතිබුණි.	වත්කම් ගැනීමට කරන බව.	පවරා කටයුතු	සභාව සතු දේපළ අයිතිය පවරා ගත යුතුය.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
(අ) අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය හා තත්‍ය කාර්යමණ්ඩලය සැසඳීමේදී ඉන් තනතුරු 12 ක පුරප්පාඩු 25 ක් ද සංවර්ධන නිලධාරී තනතුරෙහි අතිරික්තතා 08 ක් ද පැවතුණි.	රජයේ තීරණ මත බව.	ප්‍රතිපත්ති	පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කරගත යුතුය.
(ආ) 2005 සිට 2023 දක්වා කාලයට අදාළව මිය ගිය සෞඛ්‍ය කම්කරුවන් දෙදෙනෙකුගේ එකතුව රු.253,390 ක ණය ශේෂයක් අයකර ගෙන නොතිබුණි.	අයකර කටයුතු කරන බව.	ගැනීමට	ණය ශේෂ අයකර ගැනීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

4. ගිණුම් කටයුතුවාදය හා යහපාලනය

4.1 පාරිසරික ගැටළු

විගණන නිරීක්ෂණය

1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 93 (ආ) වගන්තියේ විධිවිධාන වලට අනුව ප්‍රදේශයේ නිවාසවල මල අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා විධිමත් ලෙස වලවල් නිසි කාල සීමාව තුළ පවිත්‍ර කිරීම හා හිස් කිරීමට හැකිවන පරිදි ගලී රථ සේවාවක් පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි.

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

ඉල්ලුම් නොමැති වීම හා බැහැර කිරීමට ස්ථානයක් නොමැති වීම බව.

නිර්දේශය

පනතින් පැවරී ඇති මහජන අවශ්‍යතාවයන් ඉටුකළ යුතුය.

4.2 තිරසර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය

2017 අංක 19 දරන තිරසර සංවර්ධන පනතේ නියමයන්ට අනුව සභාව විසින් තිරසර සංවර්ධන අරමුණු හා ඉලක්ක හඳුනාගෙන තිබුණද ඒවා ලභාකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතින බව.

නිර්දේශය

තිරසර සංවර්ධන අරමුණු හා ඉලක්ක හඳුනාගෙන ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.